

ЫСПАС

Энейланы Тимур республиканы башчысына ыразылыгын билдиргенди

Былтыр күз артында Элбрус районда РАН-ны академиги, физика-математика имулану доктору Энейланы Тимурну 85-жылгынын кууачыны белгилегендиле.

Москвада ыспас телеграмма КъМР-ни Парламентини Председатели Чеченяны Анурарга да келгенди.

Энейланы Магометни жашы Тимур космонавтиканы жаратылууна эмда айнууна улуу къыйын салганы ючюн 1957 жылда Ленинни сыйлау саугагыз тийишли болган эди.

«Мени юбилейим бла алгъышлагъаныгыз манга бек къачууну кърименди. Мен да, малкър эм къабарты халкылагъа алгъаш эте, насиплы болугуз, жашаугуз къолайлы болсун, хар жаны бла да жашнагыз дейме», деп айтлады Арсен Башировичге келген телеграммда.

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан. КъМР-ни Президентини бла Президентини эмда Пресс-службасы

Пресс-конференция

«Аскер къарындашыкъны» муратлары уллудула

«Аскер къарындашыкъ» деген битероссей жамауат организациасыны регион бөлөмю Къабарты-Малкъарда 2003 жылда къурылгъан эди.

къаты байламлыкъла жюриотеди. Алгъаракълада уа ала «Единая Россия» партияны регион бөлөмю бла келишим этгендиле.

«Андан сора да, биринчи сегиз район эм эки шахар организациалы къурылгъанды. Битеу да 2010 жылда аны члендерини саны мин адамга жетерикди», - дегенди оны.

Андан ары Х.Гуков, организацианы баш магъаналы борчун аныгъла, аскерге барлыкъ эм аскерден къайтхан жаш адамаланы арадарында аскер-патриот иш бардыруу болганын чертгенди.

«Аскер къарындашыкъ» деген битероссей жамауат организациасыны регион бөлөмю Къабарты-Малкъарда 2003 жылда къурылгъан эди. Республиканы организациасы СССР-ни эм Россияни заманларында болгун уруш къурагъагъа къаытхан ветеранларны бирдикериде.

Андан ары Х.Гуков, организацианы баш магъаналы борчун аныгъла, аскерге барлыкъ эм аскерден къайтхан жаш адамаланы арадарында аскер-патриот иш бардыруу болганын чертгенди.

Хасанби Гуков айтханга кере, аныча абрациениларны эм сурауларына аласты структурала не заманда да къз-къулакъ болады. Аны бла бирге «Аскер къарындашыкъ» республикада жамауат эм жаш тельо организациала бла да

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну БУЙРУГУ

2010 жылда 14-чю январьда №97-рп

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентинде Инвестицияла жаны бла советни 2009 жылда 8-чи октябрьде бардырылган жыйынууну 3-чю номерли протоколуня тийишлиликде:

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Бахсан эм Элбрус муниципалъный районларыны жер-жерли администрациялары тийишлиликде:

2. Къабарты-Малкъар Республиканы Экономиканы айнытуу эм сатыу-алуу министрствосу (Мусулман А.Т.) Къабарты-Малкъар Республиканы жерини семасын жарашдырында, жангы халкыла аралы аэропорт, проекте белгиленген башка объекте да орнатылыкъ жерле торленриклерин эсге алпырға:

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Экономиканы айнытуу эм сатыу-алуу министрствосу (Мусулман А.Т.) Къабарты-Малкъар Республиканы жерини семасын жарашдырында, жангы халкыла аралы аэропорт, проекте белгиленген башка объекте да орнатылыкъ жерле торленриклерин эсге алпырға керекди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председателини къулуугун толтурган М.ХАЗАПЛИКОВ

Жазылуу 2010

Хурметли жамауат!

Сиз 2010 жылны биринчи жарымына «Заманга» жазыпалмай къалгъан эсегиз, халны тюзетирге онг барды. Жазылууну 25-чи январьга дер жарадырсагыз, ана тилибизде чыкъгъан газетни биринчи февральдан алып башларысыз.

Жазылууну багъасы 5 айга - 296 сомду.

Бизни индексибиз - 51532

Кенеш

Аланы атлары ётгюрлюкге, тюз ниетлиликге юйретедиле

Президиумда (содан оннга) Мухариб Кумшев, Юрий Маиров, Алексей Вербицкий эм Юрий Коков.

Тюнеде КъМР-де МВД-ни ююнде Ич ишлини министрствосуну 2009 жылда оператив-къулуук эту ишлини итогларын чыгарууга атылуулуп улкенге болганды. Аны ишлини министрствону бөлөмлерини, службаларыны оюнуучулары, ветеранла бла бирге тышындан кёл оюнуу къулуукчуу къаытханды.

болур ючюн, амаллыкъчылыкъга къажай кюрешде жалларын бергендени ол кюн залда олтургъан ата-аналарына, акълуларына кёл басар сезле айтханды. Ападан сегизиси Россия Федерацианы Президентини Указы бла Кишилимин ордени бла (ёлгенден сора) саугъаланганларын белгилегенди.

«Аланы арасында РФ-ни МВД-сыны экстремизмге къажай кюреш жаны бла департаментини таматары, милицианы генерал-полковниги Юрий Коков, КъМР-де Баш федералъный инспектор Алексей Вербицкий, КъМР-ни Парламентини Председатели Чеченяны Анвар, КъМР-ни экономика эм жамауат къоркъуусулукъ жаны бла Советини секретары Мухариб Кумшев, КъМР-ни Баш союдоку председатели Юрий Маиров, КъМР-ни прокурору Олег Жариков, РФ-ни Генералъный прокуратурасында Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениасыны таматары Валерий Устов эм башкалар бардылар».

Культура

Игилик аманлыкъны къыстайды

Зольск районда 110 кружок ишлейди, аллага 2300 сабий жюриотеди. Ала «Исламей», «Кавказны жигитери», «Гитче жигит», «Эко гор» деген коллективлерде жырларга эмда телсерге юйрендиле.

Изабелла Шалова билдиргенча, жер-жерли администрация акылбалык болмагъанлары араарында аваны низамга къуулуук этгендени азыбар, бир сабий да къарладан болмай буюмча этер ючюн, торлю-торлю мадарла этеди.

ни жыл сайын бардырылуучу конкурсларында, бирге кёл жылнаы кашагъан, торлю-торлю миллетледен къурылган эмда жаш юйреле атылган къуачуучуларга да къаытханды. Онбир эден сабийнини фортепианода согаргъа, жырларга, театр искусствосго, сурат ишлерге, халкы инструментлерде согаргъа юйренингиле бардыла.

Эмма ПШУОВА. Зольск району администрациасын пресс-службасы.

Къырдалда - дуняда къырдалда - дуняда

Парламент къауумланы башчылары бла оюнулушханды

РФ-ни Президентини Дмитрий Медведев парламент къауумланы лидерлери бла кенешгенди эм алгъа барыуу стратегиялы сауутларын азыбартуу юсюнден АБШ бла отилген келишимни эки жаны да къалай толтура баргъанларыны юсеринден билдирюу этгенди.

ла этгендиле. Болсада къырдалда халкы бек осалды. Экспертлени айтхандарына кере, дуняа соошество болушма, Гаитини халкы агъасы юсюне тураллыкъ туююдул.

«Бу келишим Россиеде къалай толтуругъандыра ала контроль этедиле, биз а этмейбиз. Ол терси. Алай эсе, биз да алада ол иш къалай баргъанына контроль этерге керекбиз, угъай десе уа, аланы контроль этуилерин да тохтатырға керекди», - дегенди.

«Депутатла аны айтып тусеуе анангъанды. Тобуешиде къырдалда экономика къытылыкъга къажай кюрешни мадарлары эм башха жашау магъаналы вопросла да сюсюлгендиле.

Ахыр билдирюуге кере, Гаити 3 кюнню ичинде 40 минг адамны асыратганды. Аш, суу, дарманна жетимегенлери хаталарындан кюн сайын мингле бла саналган адамла эле бардыла.

«Жарасуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

«Жаураусуу эм учу материалдан ишленген журтла, Рихтерни шкаларына кере, дуняа юсюнде болгъан жер тебуеу тельме, кёл къалмай оюлгъанды. Мингле бла саналган адамла къырылгъандыла, бузулгъан юйенини полперинде къагъандыла, тас болгъандыла».

«Бу къагъандыла сауутланган бандала тонау ишлерин кене, кю да тохтатмайдыла. Ала тыш къараллдан гуманитар болушукъ келтирген самолётлагъа окунуа чабыулулукъ этедиле.

«Ол болуучу окунуа россияли къууруучула кёлпени ёлөмден кутхаргъандыла, врачла, хирургла да 100-ле бла саналган операцияла

Жангылыкъла

Кодро

Жаш тёлөгө ышаныу

Муниципалъный властыла жаш тёлөгө энци ышаныулыкъ этедиле. «Сынаулу специалистлени сакъларгъа, жаш карданы да хазырларга керекди деп, мени акъылым алайды», - дегди Май району администрациасыны башчысы Юрий Атаманенко.

«Аны биринчи замствели Владимир Гертерге 25 жыл болады. АПК-ны айнытуу район управлениасыны башчылары да алышынгырылгандыла. Жашау журтла-коммунальни молкно службаларына бла авторранспорт предприятиялагъа жаш оюнууула сагъалангандыла.

«Сессиялардан биринде да депутатла саулыкъ сакълануу системасына кадрланы жазылууну 2009-2017 жыллагъа жарашдырылган программасын къабыл кёргендиле. Байыл бюджетте ол ишлеге 300 минг сом бөлюнгенди. Жыл сайын экиок студентни окутууга ача берилидики.

«Ападан бири окутуу турды, экиси уа келишимге кёл салгъандыла. Окуучуларын бошазгандан сора жаш специалистлени районга къаытп ишлерге борчлудула. Алай бла муниципалъный властыла жетимшеген специалистле бла жер-жерлени жалчытырға мурат этедиле.

Наталья ЮРЧЕНКО. Май району администрациасын пресс-службасы.

Акция

Школдан школгъа

«Хорламны жудулау эстафетасы» деген битероссей акциягъа Нальчик озган жаны декабрь айында къурылган эди. Аны баш символлары уа быдылауа - ветеранлары атлары жазылган кюл жауулаула бла сабийле мамырлыкъла атагъан послание. Ала бир школдан башхасына класс сагъатны къезюнде бериледи. Ол а келе турган байрамга атылп бардырылды.

«Бу колпиде биринчи номерли ингриги школну окуучулары эстафетанын тёркочню номерли школга бергендиле. Ары уа сабийле бла тобуешрге Урушун эм урунууну ветеранларыны шахар советини председатели Абдуллаевы Мустафа, урушка къаытхандыла Николай Серков, Борис Серебрянский, Алексей Рнбых, Ядвига Поппневская. Школну директору Римма Нагова, къонакларга ыразылыгын билдирди, жаракъ тубендиле. Устаала бла окуучуула уа алагъа эсе къаылыкъ саугъа бергендиле эм байрам концерт кёрюстгендиле.

«Белорусияны партизаны Ядвига Поппневскаягъа бла тобуеши артыкда магъаналы эди. Ол, урушка онёрт жыллыгъанда кетти. Ала журтну куруулагъанлары сатырында болганды. «Манга бек хычынууду бизни унутмагъанлары эм багъалыгъанлары. Мен бу сабийле тенгли болганды чыкъгъанла партизаныга, алай окурманайма. Бек башы - аланы мамырлыкъла жашар онглары барды», - дегенди ветеран тийшюу.

Карина КЕРЕФОВА. Нальчик шахар администрациасын пресс-службасы.

Итогло

Гитче молкленни саны ёседи

Май район - республиканы алчы эл молк районларындан биринди. 2009 жылда молкленни битую торлюлеринде 1,6 миллиард сом багъасы продукция чыгарылгъанды, ол а аны аландыгъа жылдан эсе он процентге кёлдо, деп билдиргендиле бизге районну жер-жерли администрациасындан.

«Былтырны итогларын чыгаргъа, районну администрациасыны башчысы Юрий Атаманенко озгъан жыл эл молк товарла чыгарыуучуланы илениги торлю - торлю формаларын жюрюктенгенде иги жый болгъанын белгилегенди. «Бай тирлик жыйылгъанды», - дегенди ол. - 36315 тонна мизреу эм мизреунок къудору алынганды сабандала. Бек бай тирлиги а «Ленинчилек» эл молк производсто кооперативде ёсдюрюлгенди. Анда кертени тирликилиги 43 центнерден атлагъанды. Нартохден ончю минг тонна мизреу жыйылгъанды - хар гектар орта эсете бла 70 центнер тирлик бергенди. Молкленни битую торлюлери 4808 тонна эт, 14,1 минг тонна сют, 16 миллион журтла чыгаргъандыла».

«Районну оюнуучулары урлуукла, минерал семиритке, отлуук-жуу материалла сатып алыр ючюн, субсидияла алгъандыла. «Жаланда «Ленинчилек» эл молк производсто кооперативге бир миллион 137 минг сом, агрофирмагъа уа 904 минг сом болушукъ ача берилгенди.

«Элп-фермер молкленни саны да ёсе барды. 2010 жылны январь айыны биринчи кюнне районда 120 элп фермер молкле болгъанды, ол а 2009 жылдыгъандан эсе 43 процентге кёлдо. Аланы айнытуула районда жети миллион сом ёлмеден банк кредитле алырға туюшгенди.

Бизни корр.

Жигитлики симфониясы 2 бет

Къармашууну этмей сел, таукул алгъа барады эл 5 бет

Азгынланаргъа сюе эсегиз, сют ичигиз 6 бет

Тигичюле 6 бет

Къармашыну этмей сел, таукел алгъа барады эл

Республикабызны бийик эм аруу жерлеринден бирине салып, Отырар миллетинин бытыры болгъан элд. Мында миллетибиз отын айтдырмн кеп ашы адлама чыккандыла. Бурундан бери да ала иш кылып келген, тирекиликери бла, кесерини къабаргыларын заманга жардыра билгенери бла айтып келгенди.

Ма биогонлюкде да ала ёсюрген каргофну, хоубстаны, олмакы, алаи къалларындан чыккыган бишкъына да республиканы халкы соруп-сурат, сойюк алаи. Журтло оземгерлерине къарсанг да, онда да ачыла. Эллинен озген эм шёндюго жашаулары бла къысха шагъйер этер муратда хазырланганды бу бет да.

Жангыры

Малкъар тарында колхоз, совхоз къурулушу ал жылларыны йосундан айтаанда, алаи къурагъан бек жерликни, малчылыккыны айнытууда, жангы журтланы къурулушларын бардырыуда уллу къыйынлары болгъанланы йосеринден энчи айтырга тийишлиди. Биринчиден, бир сау китип жазаргъа болукъ эди. Ма алаи заманларындыла, молк, иги айнып, атын айтырдыр эди. Алаи заманларындыла, молк, иги айнып, атын айтырдыр эди. Алаи заманларындыла, молк, иги айнып, атын айтырдыр эди.

Прораб Масхут Гимранов, колхозну парторганизациясыны секретари Къазакъланы Муфта, колхозну председатели Улбашланы Магоммет жангы эли къурулуш картасына къардыла. 1957 жыл.

Тюрлениулени жолу бла

Айтхылык алим Л. Гумилёв жазганына кёре, малкъарыла 6-чы ёмюрге дери да халк болуп, Шимал Кавказда жашагандыла. Аны Малкъар тарына хар ташы, тауу, сууу, кёпюрю, оюлгъан хуналары, кеп торлю таурула шагъатдыла. Ала, элибиниз озган заманы, къадарын кёз албызгъа келтир, аны жашуу жолуну тилосиз шакъаттарна, кеп торлю затланы эсимбеге саладыла.

Отъары Малкъарны 2-чи номери орта школуну аялында.

1884 жылда Мухол, Тёбен эл, Мукун, Къаспорты, Зарашки, Зылгы, Курнаят, Шауррад, Сауту, Фардж, Чегет, Тура Хайла дегенди эликде битте да 637 койго экира 5008 адам жашаганды. Биогонлюкде алаи атлары жаланда сёзде сакълангандыла. Ала бары да уллу, аруу заманга тийишли бир эл болуп, энди аны мингеге жуукъ койюдра 4050 адам жашады. Алгъын кван толпиринде къысылып, къойлача, жоку болуп турган, къурун баскан, жер баш, таш хуа койлени орунлары энди кёбюсю энчи къытыл, аруу койлю соведиле.

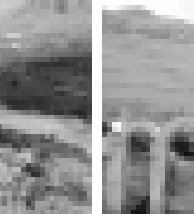
Тай элини жашау не заманда да тын болмаганды. Болосда халкыбыз ишден бир заманда да къоркъмаганды, молк къурагъанды, жашуу журтла, кеп торлю мекяма ишленгенди. Биринчи болуп 1963 жылда колхоз эсертари элини къарлангы берилген эди. Андан бери заман элини жи жанына торпелюню не кесин белгисин салганды. Эллине ашыгыз сакъланган газ бла, кюла бла да 60 проценте жаныгызы тынландыла. Сууу бычыла бла койгеге келгени да къуандырады.

Элли жей мындан алгъа элини салулуна бакъланган жаланда бир адам бар эди - Карданланы Осман. Ол бек къыйын болмадыла элини эди. Биогонлюкде 20 жылдык элик болондыла огулгъа жуукъ медицина-специалист ишлейди. Эли ара да кеси эллирибизди. Эли арада сюеген культура мекямыз адыгге жуукъ адыл сайында, элли эди биогонлюкде барды. Тёрт шокда да 800-ден артыкъ сабий окуйду, алаи 123 уста окудыла.

Архитектору бла Шимал Кавказда биринчиге саналган уллу межит, ёсеп келген жаш тёлөгедиди билем берген медиресе да эллиге къуллукъ этеди. Алаи ишлетуге уллу къыйын салган Цийкъарланы Мухаддин хажиге, предприниматель Мурталаны Ахмата, Геруэланы Нажмуддинге эм башкаларгъа эллине ыслас этгенлери билдиреди.

Абай къаладан къарар, Малкъар элини кёрюмдосу.

Межит.

Негерланы Байрыкъ, элини администрациясыны таматасы.

Алгъа ала кеп ашы мурталарды бардыла. Мели малчылыккыны айнытуудан тышында, Уштулу гара суларын хайырлануу эм андагы солгу койно агты йосуне салы, элини жангы къурагъан гилмары асфальт салып тапынчыруу дегенди эм башка ишлерини бу сагытта баш борчубузга санаибди.

БИЛИМНИ ШАУДАНЫ

Жангы амалланы толу хайырлана

Бусагъатдагы гитчерек шахарчыгъа ушгъан элибиниз тёрт да школунда 900-ге жуукъ сабий окуйду, садикге жорегенде да ол санада. Алаи уа жоз бла жармы чакълы устак окутадыла. Отъары Малкъарны билим беруу жаны бла да тарыны байды, сейриликди. Уллу Ата журт уруула дери Черек аууну хар элини заманга кере ишленген кесини школ болганды. Уллу, гитче къалмай, окуп, къара татип, билим алырга тингенди. Аны оюн бери да орусту устакла жи берилген эдиле.

Ол заманлада жашларыбыз, къызларыбыз, Нальчикде Ленин агы окууу шахарчыгъа окуп, кеси элибизге эм башка жергеде устаклыкъ этергари эдиле. Алаи санады Улбашланы Сафит, Этчеланы Сафит, Бегилланы Шерифат эм башкала бар эдиле.

Ол адамланы устаклыкъ къадарлары бек къыйын эм сейрилик заманга тошгъ эди. Халкыны къаранжыкъдан чыгарыуну ала уллу жорек талпынулукъ бла бардыра тургъанлай. Уллу Ата журт уруу башланды. Алаи бла устак жаша башлангъа болуп къыраларын къурулушларын келтирди. Ол санада Ол санада батырлыгы койчо Совет Союду Жигити деген аты тийишли болган Умайиланы Мухажир, Къарчаланы Хадис, Негерланы Мухадирини да бар эдиле. Тёбен орта школун директору эм Черек району билим берген бёлюмюне таматасы болуп турган Бёзюланы Хасан да уруудан кыймай къалганды.

Кён-чоллюкде болган заманыбызда усталаны уруудан сау къайтханлары миллетибизни керти жокалуучулары болуп тургъандыла. Билимлерине кере, бирер жерде да махтатуу уруундандыла. Халкыбыз ала ташына къыйландан сора да билим беруге бек уллу эл бёлюнеди. Школла жангыдан дьыргандыла. Окъутуу-ойретуу жаны бла уллу къыйынлары болгъан устакла Элюверланы Аминатны, Мурталаны Фурраны, Таукеланы Далхатны, Накосова Тамараны, Баллиланы Розаны, Таукеланы Халиматны, Бичиланы Хусейни, Гузевни бёлюмю, иш тархтан термивизи да бек эрттеден бери эллиге деп ишлейди. Бу арт жыллада у адлама къуандыра алаи иш этилгенди. Черек ауунда Малкъар тарыны жолуну тархтан эрттеден да жарыста эди халкыны. Аны эге ала, республиканы ончуларыны башлап эдиле. Сора бла уруула бир километрге жуукъ тоннель бир неча жылдан бери да эллиге хайырлангы берилгенди. Аны ишленген малкъарыла, къабартылыла, орусла, догериле эдиле да,

Школну кёрюмдосу.

1957-1958 жыллада школун биринчи директору Къарчаланы Хадис болгъан эди. Андан сора эл школлада Черкеланы Аскерий, Бийнегерланы Хусейн, Ностуланы Лиза, Ксаналаны Ибрагим, Къазакъланы Сафит, Темукъланы Адил, Къазакъланы Борис, Асанланы Рамазан кибек жашуу, заманы да болмаларына эм ишленерине кере эдиле школаны ишлерин айысыа бардыра келтир, койорлю-махтаи болуп жашадыла.

Башда айтылган адамланы бусагъатта кёбюсю текшида эсепте билем берген жаны бла салган къыйынлары оюн элде атлары уллу журмет бла айтылды. Алаи ызырандан келген жаш усталла, эллине койно ала, къаларынды келгени амай ишлейди. Билим беруге къырал саугъа бла сауыаланганла да аз тойлодоле.

«КМР-ни билим беруюне сайлы къуллукчысу», «СССР-ни жарык аламыз» къурулушунун откенин, «РФ-ни билим беруюне сайлы къуллукчысу» деген эм билим беруге башка бийлик даражалы атланы жорегитенге да кенделе.

Эли школларын бошп чыкырганы ичерише да торлю-торлю имулануу кандидатлары, докторлары, профессорла эм кырал къуллукчула болуп ишленгене да аз тойлодоле. Бусагъатта баш маргъанла эллине жаныгытуса, информатизациялауга берилди. Жылдан-жылгъа окуу кабинетлере жангы оборудоване алынды. Устакла окутуу ишлеринде шёндюго амаллауга уллу эл бёлюнеди. Сабийлени эстетик жаны бла койретрге эм окудуруга да аспам эс бурладыла. Жоректегу магынасы болган краужка, тынгылар хор эм сабий ансамбль ишлейди. Ол жумушланы билимдери болган элде ала, специалистле бардырадыла. Сабийликне шокла аш ашарга онгла бардыла.

КЪАРЧАЛАНЫ ХАЛИМАТ,

Отъары Малкъарны 1-чи номери школун директору.

ОТЪАРЫ МАЛЪКАРЫНЫ 2-ЧИ НОМЕРИ ОРТА ШКОЛУНУ АЯЛЫНДА.

Алгъа ала кеп ашы мурталарды бардыла. Мели малчылыккыны айнытуудан тышында, Уштулу гара суларын хайырлануу эм андагы солгу койно агты йосуне салы, элини жангы къурагъан гилмары асфальт салып тапынчыруу дегенди эм башка ишлерини бу сагытта баш борчубузга санаибди.

НЕГЕРЛАНЫ БАЙРЫКЪ,

элини администрациясыны таматасы.

«СОВЕТ МАЛЪКАРЪ» КОЛХОЗУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ УЛБАШЛАНЫ МАГОМЕТ

бля колхозну парттуру Уналаны Мухтар тыш къыралдан келген къыскалы бла. 1958-59 жж.

«СОВЕТ МАЛЪКАРЪ» КОЛХОЗУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ УЛБАШЛАНЫ МАГОМЕТ

бля колхозну парттуру Уналаны Мухтар тыш къыралдан келген къыскалы бла. 1958-59 жж.

Биогонлюкде биз Уллу Малкъардан чыккыган кеп ашы адамларыбыз бла ёхтемленирге эркинбиз. Аладан бир къаууму аушкан эселе да (жанетли болуп), кёбюсю уа шёндю къыралны, республиканы торлю-торлю предпритияларында, учреджияларында, саулукъ сакълауда, билим беруге, культурада, имууда, эл молк ишледе атларын айтырдырландыла.

Биринчи тарыхчы Абайланы Мосант, биринчи драматург Гелланы Рамазан малкъарлыла ёхтемленирге адамладыла. Филология имулануу доктору Бёзюланы Ахия дуниядан кетгини СССР-ни ИИУла академиясында кеп жылланы ишленгенди. Миллетибизни торлю-торлю имуулада ишленген адамларыбызгъа кеп кёрюзде, кёбюсюне уллу болушлукъ этгенди.

«СОВЕТ МАЛЪКАРЪ» КОЛХОЗУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ УЛБАШЛАНЫ МАГОМЕТ

бля колхозну парттуру Уналаны Мухтар тыш къыралдан келген къыскалы бла. 1958-59 жж.

Малкъарны тарыхын жазыуда Чораланы Магометни бла Азаланы Камиллини къыйынлашдыра да чокюди. Халкы иймъгы Коччолканы Магометни кыруу бизни республикада угъай, Къарачада бла Дагыстанда да бек уста танды эдиле.

Подполковник Батчаланы Исмайыл жууялы къуллуклада кеп жылланы ишленгенди. Башылланы Магомет да халкыны жумушларын жалчыгы жаны бла министрлик куллуугунда таял жыйунганды.

«СОВЕТ МАЛЪКАРЪ» КОЛХОЗУ ПРЕДСЕДАТЕЛИ УЛБАШЛАНЫ МАГОМЕТ

бля колхозну парттуру Уналаны Мухтар тыш къыралдан келген къыскалы бла. 1958-59 жж.

Узбекстаныны алчы районларындан биринде райкомун секретари болуп турган, Социалист Урунуу Жигити деген атха тийишли болган Тетулану Шамшудинни, экономика имулануу доктору Къазакъланы Исхакъны эм,

алача, кеп башка айтхылыкъ жашларыбызны унутмайбыз. Эллини саулукларыны сакъ кылаулары болуп турган врачла Чаналаны Абдуланы, Байсыланы Керимни, Къарчаланы Хусейни къыйынларын да унутмайбыз бир жерлерин эм алагъа жан-тент чыракарлы болуугу, дейди.

МАМАИЛАНЫ БОРИС,

элини ветеран советини таматасы.

УСТАЛЫКЪ

Тигиучюле

Бюгон кьаллай кийимни да тапкан кьыйин туйюлдо дерчады. Базарлада, тюкенледе Тюр-

кден, Кьытайдан келтирилген костама, ёрге эм төбөн жаланы торлю-торлюсю да кёлдо, бол-

сада аланы асламысы бирчалдыла. Алай аны амалы барды. Санынга, чархынга, бетинге

ушагын кийимни ательеде тикдирге болукьуду.

Алай устала Нальчикде «Насып» тигу-бичу этген ательеде бардыла. Кёл жылдан бери ишлеген Шауаланы Зурият бла Оракъланы Фатиматадан бирлериде. Эки да быстыр бичген, кийим тикген да ишени кеслери тамамалайдыла. Костама, жыйрыкыла, пальтола, курткала да тигедиле.

Закаланы уа, кёл жерледеча, озуп турмайдыла. Терк окусун хазырлап бердиле. Аланы чермерликерин кёл адам сынаганды. Аны себепли бери кёлпе сююп келедиле. Тикгенери бла кьалмай, Зурият бла Фатимат адамга кьаллай кьумачдан не торлю жыйрык кьерге боллугун да анылатадыла. Аны да кесгин айтмай, кьаты болмаганлай, былай тап болукь эди деп, сабыр халда юлретири кюрешдиле.

Уста кьоплу тишируула кийимни бютон омакь этер, башкалагьа ушатмаз ючюн, сейрилик накышла саладыла. Кеслерин да бир кийимге тишюргенин башхасына кьошмайдыла. Аны себепли аланы кеслерин клиентлери бардыла.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзят. Суратланы автор алганды.

Оракъланы Фатимат иш юсюнде.

Шауаланы Зурият.

САУЛУКЪ

Азгынланыргьа сюе эсегиз, сют ичигиз

Сизни артык килограммламы жарьытадыла? Сиз кесигизни ашдан тыллаймысыз, жангы жыл каникуланы кезулеринде жарым пухда ауруму болгьансыз? Кьаты диеталаны тутуп, кесигизни кьыйнаргьа ашыкьмагьыз, баям, сизни чархьыгьада төрели кальций жетише болмаз.

Кальций – ол жалаңда школда хайырланьылган мел, кьурулушда жорютюлген шпакльека неда тиш паста туйюлдо. Бизни сюеклерибиз, тишлерибиз, тырнакъларьыбыз да андан кьуруладыла. Андан сорда да, кальций бизни чегилерибизде холестерини бегтеди, артык кислоталаны кетереди... Врачла сабийлени, жюкюлю тишируулары, кьарт адамланы чархларьында кальцийни мардасы кьаллай бир болгьаны биледиле. Бу элемент биринчиге босулерин жалчытыр, экинчиге тьлюлерин сауулукъларын тап этер, ючюнчюле уа кальций жыл сан бла байламьы торленуле эм дарманла аны ол адамланы чархларьында терк жууп кетергенлери ючюн дайым керек болгьанлай турады.

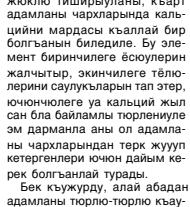
Бек кьурууду, алай абадан адамланы торлю-торлю кьуу-

умларьына кальцийни сутканы ичинде керек болгьан вьлемчелерини башхалыкълары улууладыла. Сутканы ичинде ол адамга 1200 миллиграмм тюрюрге керекди. Алай бизни асламыбыз кальцийни 600 миллиграммьына ашабьы, сотден этилген ашарьыкланы сюймегиле уа андан да аз. Ол адамны чархьында жетишей эсе уа, сюеклерибиз кьырусузла болладыла, тишлерибиз бузуладыла. Дагьында тохташдырылгьаны уа, артык ауурлукьну сылтау – адамны чархьында кальцийни мардадан азлыгьыды.

Лавланы университетинде (Квебек, Канада) ишлеген диетолог Анжелю Трэмбли дуньыгьа семизлини сылтауларьы билуу жаны бла тинтиулерни белгили болгьанды. Токь тишируула кьатышын бардырылгьан кезуиле тинтиую програмьына ол кальцийни да кьошорьхан эди. Сынау тынгьыларьы бардырылур ючюн, анга кьатышхан бол токь тишируу эки кьуурумга бьлюннген эдиле. Биринчи кьууумда хар бирине сутка сайын кьырусуз ашарьыкьыла бла бирге 1200-шер миллиграмм кальцийлери болгьан 2-шер таблетка, экинчи

кьууумдагьыла уа тыш сыфатлары биринчиге берилген таблеткалагьа ушагын таблеткала-плацебола берилил тургьандыла. Терт айны ичинде кальцийни ичил тургьан токь тишируула 6 килограммьыга, контроль кьууумдагьыла уа жалаңда 1 килограммьыга азгьандыла.

Биз оюм этгенден, кальций жетмесе, адамны кьело ашка бек ачылады, ол санда адамны ауурлугьуна кёл кьошхан продуктлагьа да, – дейди доктор Трэмбли. – Кальцийни мардасы бла хайырланьу, баям, адамны аппетитин тап халда тутады. Канадалы алимлени тинтиулеринде тохташдырылгьаньча, асыры ауур тишируулары жарьымьында асламысы кальцийни кереклики тенгли бир ашамьайдыла. Аны бла бирге уа аны чархларьында холестерин асыры кёл жыйылады. Ол ажорек-кьан тамыр системаны аурууларын чьыгаргьан баш сылтауду. Диетаны тутхан, алай кальцийни кереклики тенгли бир ашамьагьан адамдада жорек эм кьан тамыр ауруула чьыгарла деген кьоркьую бютюнда улуу болгьанын врачла 2007 жылда окуьна шарт тохташдырылган эдиле.

Кьыш. Фото этюдну ХОЛАЛАНЫ Марзят алганды.

Грек-рим тугьушу

Жетишимлеге жетгендле

Чегем шахарда Чегем муниципальнй району администрациясыны башкьы Михаил Мамбьотвону саугаларьына 2000 жылда тугьуланы араларьында грек-рим тутушунда турор бардырылгьанды. Анга эки жокь бла элиден аслам спортч кьатышханды, ол санда Элбурс району олимпиада резервни сайып-жаш тьлю спортч кьатыш жорюктен да отуз бош адам. Аланы асламысы республикалы даражада эришюге биринчи кергь кьатышала да, тийишли жетишимлеге жетгендиле.

Кеси ауурлукъларьында биринчи жерлеге Тимур Аскерова бла Локьяланы Жасар тийишли болгьандыла. Исес Шакиевон бла Гамайланы Тамарлан экинчи жерлеге чьыгьандыла. Тизамланы Аскер а турнирни ючюнчю пьезьурду. Жашланы тренерле Халпаланы Абдулла, Локьяланы Юрий, Этезланы Ибрагим эм Эденланы Аскер юйрөтдиле.

А. ТАЛАЕВ.

Авлоо

Жыйымдыкь команда кьуралгьанды

Бу комьеле «Нальчик» спорт комьеледе 1991-1993 жылдада тургьаньы араларьында аздодан Кьыбарты-Малкьарны биринчилиги бардырылгьанды. Анга республиканы шахарларьында бла районларьында сексен спортч кьатышханды. Аны сьези ауурлукьла да сынгагьандыла кьырууларын.

Турнирде кеси ауурлукъларьында биринчи жерлеге Адам Тьмерков, Азамат Таов, Мухамьед Ныров, Улбашланы Керим, Амин Хажулов, Ботталаны Эльдар тийишли болгьандыла. Бьесан Хавачев, Ибрагим Кардангьушев, Алан Дигоев, Назир Тьхагалоев, Хаджиланы Аскер, Ахкьобекланы Алим, Касболат Шогенов, Шамиль Цавкилов экинчи жерлеге чьыгьандыла. Аскер Натов, Хусейин Пазов, Анзор Котгожоев, Кантамьир Тьхагазитов, Азамат Гедигьоев, Алим Шогенов, Ксаналаны Азамат, Азамат Карданов, Асхат Губжокьов, Хочуланы Мурат, Османланы Рамазан, Эльдар Кушакьбиев, Мухамьед Аьбьороев ючюнчю жерлени алгьандыла.

Эришюню итюрларьына кергь КьМР-ни жыйымдыкь командасы кьуралгьанды. Анга кирген жашла бла кьызыла февраль айда Дондагьы Ростовад аздодан ЮФО-ну биринчилигинде республиканы даражасын кьорурларьыдыла. Анда ишчюла болгьаньа уа бир айда Тьверде Россияни биринчилигинге кьатышарьыкьыдыла.

Турнири КьМР-ни Спорт эм туризм министрствосу республиканы аздодан биринчилиги бла бирге бардырыгьандыла. Хорьалгьан, пьризьера да грамоталагьа эм майдалагьа тийишли болгьандыла.

КьМР-ни Спорт эм туризм министрствосу пресс-службасы.

Футбол

2010 жылда «Спартак-Нальчик» команда бардырлыкь тьубешиюлени календары

БИРИНЧИ КРУГ

- 1-чи тур 14-чю март, ьыйх ююн «Анжи» - «Спартак-Нальчик»
- 2-чи тур 21-чи март, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Москва»
- 3-чю тур 28-чи март, ьыйх ююн «Сибирь» - «Спартак-Нальчик»
- 4-чю тур 4-чю апрель, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Ростов»
- 5-чи тур 11-чи апрель, ьыйх ююн «Рубин» - «Спартак-Нальчик»
- 6-чы тур 18-чи апрель, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Крылья Советов»
- 7-чи тур 25-чи апрель, ьыйх ююн «Спартак» (Москва) - «Спартак-Нальчик»
- 8-чи тур 2-чи май, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Динамо»
- 9-чю тур 5-чи май, барзак ююн «Зенит» - «Спартак-Нальчик»
- 10-чю тур 10-чю май, баш ююн «Спартак-Нальчик» - «Локомотив»
- 11-чи тур 14-чю май, баш ююн
- 15-чи май, шабат ююн

«Томь» - «Спартак-Нальчик»

- 12-чи тур 10-чю июль, шабат ююн «Спартак-Нальчик» - «Терек»
- 13-чю тур 18-чи июль, ьыйх ююн «Сатурн» - «Спартак-Нальчик»
- 14-чю тур 25-чи июль, ьыйх ююн ЦСКА - «Спартак-Нальчик»
- 15-чи тур 1-чи август, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Амкар»

ЭКИНЧИ КРУГ

- 16-чи тур 8-чи август, ьыйх ююн «Москва» - «Спартак-Нальчик»
- 17-чи тур 15-чи август, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Сибирь»
- 18-чи тур 22-чи август, ьыйх ююн «Ростов» - «Спартак-Нальчик»
- 19-чю тур 29-чю август, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Рубин»
- 20-чы тур 12-чи сентябрь, ьыйх ююн «Крылья Советов» - «Спартак-Нальчик»

21-чи тур

- 19-чю сентябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Спартак» (Москва)
- 22-чи тур 26-чи сентябрь, ьыйх ююн «Динамо» - «Спартак-Нальчик»
- 23-чю тур 3-чю октябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Зенит»
- 24-чю тур 17-чи октябрь, ьыйх ююн «Локомотив» - «Спартак-Нальчик»
- 25-чи тур 24-чю октябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Томь»
- 26-чи тур 31-чи октябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Терек» - «Спартак-Нальчик»
- 27-чи тур 7-чи ноябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - «Сатурн»
- 28-чи тур 14-чю ноябрь, ьыйх ююн «Спартак-Нальчик» - ЦСКА
- 29-чю тур 20-чи ноябрь, шабат ююн «Амкар» - «Спартак-Нальчик»
- 30-чю тур 28-чи ноябрь, шабат ююн «Спартак-Нальчик» - «Анжи»

ЮАР-да футболдан дуньяны чемпионатын бардыруу бла байланы 11-чи июндан 11-чи июльга дери Россияни биринчилиги ючюн эришюлени тохтагьырга деп оную этилгенди.

Кьыуьа

Бен Ладенни суратын испанлы политикге кьарап ишлегендле

1998 жылда бен Ладен былай эди...

2009 жылда уа былай болурга боллукь эди...

Испанлы депутат Гаспар Ямасарес.

Испанлы депутат Гаспар Ямасарес бек чамланьылды. ФБР-ни художникти-криминалисти аны суратын «биринчи номерли террорист» Осаме бен Ладенни бет сыфатын келден суратланда бирин да жаратмагьанды эм Интернетге киргенди, амалькьыгьа ушагьан суратын тапханды. Андан сорда кёл да бармай Ренвар for Justice деген кьырал ресурда «биринчи номерли террорист» жангы портрети чьыгьанды. Аны кьргенде, Ямасарес аьзырагьанды.

Испанияда солчуланы коалицияларьы алгьынны лидери ФБР-ни ол ишин «бетсиликь» санагьанды, кесини сейрилерин сюдде компьютер амалыны

кьурууну юсюнден айтханды. «Ол торлю ишин, аны магьнасы улуу болгьанына эс бурлума эди, комедиягьа санагьа боллукь эди. Андан бен Ладенне бир торлю кьоркьую тошмейди, манга уа бек улуу кьоркьую чьыгьалды», - дегенди Ямасарес. Аны бла бирге уа ведомствону кьуллукьчулары улуу халы ол кьуагьалы ичюн жууапталыкьны кеслерини бокьорланьы алгьандыла, суратын сайдан кетергендле.

Марина АЛЕШИНА.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ:КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТГАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору орунбасары), БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЬУЛАНЫ Борис (жууалы секретарь).

ТЕЛЕФОНА:
Редактору ыришюлени - 42-43-01. Баш редактору орунбасарьы - 42-38-21, 47-26-22. Жууалы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорда - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Экономика бьелом - 42-66-73.
Культура бьелом - 42-75-82.
Социальнй политика бьелом - 42-66-76, 47-27-59.
Жангьыкьыкьа эм спорт бьелом - 47-26-39, 42-66-71.
Письмола эм реклама бьелом - 42-37-94.
Тилманчла бьелом - 47-31-28. Сурат аьдуку бьелом - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторда - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кьызыгы жорюгьомейди. Кьёл жаламгьада рецензия этилмейди эм ала артка кьыгьарьымайдыла.

Газетде басмагьанын материалда айтылган оюмда редакцияны оюму бла кесимгьез болукьчула. Аьада айтылган хар жангьа оюм, Россия Федерацияны басмагьа комьендиз Законьна тийишлиликде, материалды авторлары кеслери жууаплайдыла.

Редакция авторьында 400 гетет тизгинден (машилка бла жазылгьан 5-6 бет) кешю аьмады.

Газет Басмагьа эм асламы информацияны эркинликери кьорурду жаны бла Кьыбарты-Малкьар район инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.

Регистрация юмьер — 01-0066. Индекс - 51532

Газетни басмагьа КьМР-ни Информациа компьютеризацияла, аьмакут бирюгьулдэ эм жангьа бьеломлери ишлери жаны бла министрствочу компьютер службагьа хазыр этгенди.

Газет 1905 жылда Революция атыре республикалы полиграфкомбинатла басмагьангьанды, Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 33

Газетни ислерине тапдыруу ючюн КьМР-ни почта сувьялы федеральнй Управленигьа жууаплайды.
Телефонда: 42-06-51, 42-19-97

Газетни роингьагы сатыу ючюн КьМР-ни «Роспечать» акционер общество жууаплайды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикге кьре 19 сагьатда кьол салындады. 21.00 сагьатда кьол салынгьанды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЬЫГАРГЬАНЛА:
Габьиланы Рита - дежуурнй редактор; Кечечиланы Зульфия жууаплы секретарьны орунбасары; Ахматланы Шахидда (4,5-6-чы бетле), Зезаланы Лида (2-чи бет), Акушуланы Фьруза (1,3-чю бетле) - корректорла.

Тиражы 3850 экз. Заказ № 88

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 5